

OFERTA EDUKACYJNA 2018/2019

#Moja
NIEPODLEGŁA.

Biuro
Edukacji
Narodowej
IPN

1 Projekty i konkursy edukacyjne 3

dla wszystkich

- - Akademia Niepodległości
-   - Bohaterowie Niepodległej
- Patroni naszych ulic
- Kamienie pamięci
- Festiwal komiksów
- Historia w kolorach
- Akcje rocznicowe
- Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. **1 marca**
- Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów **24 marca**
- Pokaż, że pamiętasz! **1 sierpnia**
- Zapał światło wolności. **13 grudnia**

dla nauczycieli

- „Zmagania o niepodległość i jej granice (lata 1768-1921) oraz odbudowa struktur Państwa Polskiego”
- „Dzieje polskiej emigracji niepodległościowej 1939-1989”
- „Polonijne spotkania...”
- „Poland in the Heart...”

dla uczniów

-   - IV Turniej Debat Historycznych
-   - Turniej Debat Historycznych #mojaniepodległa
-   - Turniej Gwiazdzistej Eskadry
- BohaterOn
- Sejm Dzieci i Młodzieży
- - „Łączka” i inne miejsca poszukiwań
-   - Konkurs „Niezwyciężeni 1918. Ofiary totalitaryzmów”
- Projekt „O tym nie można zapomnieć...”

- Konkurs „Nie jestem żadną bohaterką”. Irena Sendlerowa na tle historii II wojny światowej
- Konkurs „W kręgu poezji łagrowej więźniarek KL Ravensbrück”
- Konkurs „Do broni – Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej”
- Konkurs „Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy...”
- - Konkurs „Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie”
- Konkurs „Policjanci w służbie historii” (dla uczniów policyjnych klas mundurowych)
- - Konkurs „Żołnierze w służbie historii” (dla uczniów wojskowych klas mundurowych)

2. Program polonijny

13

- „Polonijne spotkania z historią najnowszą”
- Zagraniczne „Przystanki Historia”
- Zajęcia i warsztaty dla Polonii na całym świecie

3. Program zagraniczny

15

- Konferencja „Poland in the Heart of European History”
- Świadek Historii

4. Wystawy

17

-   - Powstała by żyć
-   - Młoda grafika polska dla Niepodległej
-   - Ojcowie Niepodległości

- Ofiary zbrodni. Operacja antypolska NKWD 1937-1938
- „Żegota”. Rada Pomocy Żydom
- Zagłada polskich elit. Akcja AB-Katyń
- First to fight. Polacy na frontach II wojny światowej

5. Multimedia

21

- IPNtv
- IPNtv konferencje
- Wideoczat z historią
- - Niezwyciężeni (na facebooku oraz www.niezwyciezeni-film.pl)
- Przeglądy filmowe: „Echa Katynia”
- Pamiętniki do posłuchania
- - Portal edukacyjny pamiec.pl
- - Portal edukacyjny „Przystanek Historia”
- - Strefa edukacyjna na facebooku
- Portal „Od niepodległości do niepodległości”
- - Portal „Moja Niepodległa”
- Portale tematyczne

6. Notacje – Archiwum Historii Mówionej

27

7. Gry

31

- lotnicze
- „303. – Bitwa o Wielką Brytanię,
- „111 – Alarm dla Warszawy”,
- „7 – W obronie Lwowa”

- seria ZnajZnak i Polak Mały
- wojskowość i II wojna światowa
- Memory – „Pamięć ‘39” – Wojna obronna 1939 r.
- Awans – zostań marszałkiem Polski”

- nowości

„Miś Wojtek”

„Niepodległa” – gra planszowa o odzyskaniu niepodległości Polski

Memory „Twórcy niepodległości”

Domino „Drogi do niepodległości 1914-1918”

Puzzle „Walka o granice Rzeczypospolitej 1918-1922”

Puzzle „IV rozbiór Polski”

- o czasach PRL-u
- Kolejka
- Ogonek
- Reglamentacja

8. Materiały edukacyjne

37

- Teki i materiały edukacyjne
- Śledztwo Katyńskie
- Bajka o Spitfajerze

9. Centrum Edukacyjne IPN im. J. Kurtyki „Przystanek Historia”

41

Kontakty

43

- Centrala i Oddziałowe Biura Edukacji Narodowej
- Krajowe Przystanki Historia

nowości w ofercie Biura Edukacji Narodowej IPN

projekty w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości

Biuro Edukacji Narodowej

Biuro Edukacji Narodowej (BEN) jest częścią Instytutu Pamięci Narodowej i wypełnia jedno z podstawowych jego zadań. W skład Biura Edukacji wchodzi Wydział Edukacji Historycznej, Wydział Notacji i Opracowań Multimedialnych, Wydział Logistyki oraz Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”. Ponadto edukacją historyczną w kraju zajmują się oddziałowe biura edukacji. W realizacji misji edukacyjnej współpracujemy także z innymi pionami IPN: Biurem Badań Historycznych, Archiwum, Wydawnictwem, Biurem Upamiętnień Walk i Męczeństwa oraz Biurem Poszukiwań i Identyfikacji.

Celem BEN jest popularyzacja wiedzy historycznej dotyczącej Polski w XX w., aby pamięć o tych wydarzeniach była żywa obecnie i by została przekazana kolejnym pokoleniom. Edukacja historyczna prowadzona przez Instytut obejmuje kompleksowe działania skierowane do odbiorcy w każdym wieku, od uczniów szkoły podstawowej przez młodzież i nauczycieli po wszystkich dorosłych Polaków, a także cudzoziemców. Materiały edukacyjne, które tworzy Biuro Edukacji Narodowej IPN, są dostosowane do poziomu wiedzy odbiorców w kraju i za granicą.

BEN wykorzystuje najnowsze metody edukacyjne, organizuje projekty ogólnopolskie, konkursy, zajęcia i lekcje oraz tworzy materiały edukacyjne. Dzięki przeprowadzonym wywiadom i notacjom tworzy niezwykle archiwum historyczne. W archiwum tym znajdują się m.in. wspomnienia osób, które brały udział w II wojnie światowej, przeżyły Holokaust, walczyły z komunistycznymi władzami w Polsce lub też były przez nie represjonowane. Dostęp do archiwum jest otwarty i dzięki temu każdy może wysłuchać tych relacji w internecie.

Z wieloma działaniami IPN można zapoznać się w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” na ul. Marszałkowskiej 21/25. Są tam organizowane konferencje prasowe, wystawy, a także spotkania ze świadkami historii, naukowcami oraz lekcje dla uczniów. W „Przystanku Historia” odbywają się finały konkursów i projektów. Tu często prezentowane są materiały edukacyjny i gry planszowe.

W tym wyjątkowym dla każdego Polaka roku, w którym obchodzimy 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości, przedstawiamy Państwu nową ofertę edukacyjną. Wiele z naszych działań, projektów, wystaw i konkursów bezpośrednio odnosi się do niezapomnianej rocznicy.

Z przyjemnością zapraszamy do wspólnego świętowania. Spotkajmy się na biało-czerwonym szlaku.

1 Projekty i konkursy edukacyjne

dla wszystkich

Akademia Niepodległości

Akademia jest obliczoną na cztery lata (od grudnia 2017 do połowy 2021 r.) cyklem spotkań, w czasie których w całej Polsce pracownicy IPN oraz zaproszeni reprezentanci uczelni wyższych bądź lokalnych środowisk przedstawiają – w formie popularnych wykładów – drogę do niepodległej Polski.

Prelegenci sięgają do wątków lokalnych, podejmują dyskusję, pogłębiają poszczególne kwestie, odsyłają do literatury przedmiotu. Poszczególnym wykładom towarzyszy konkretne przesłanie, cały cykl został bowiem pomyślany nie tylko jako

poszerzenie wiedzy, ale też jako element formowania postaw opartych na patriotyzmie, szacunku dla niepodległościowych tradycji i przywiązaniu do ojczyzny.

Uczestnicy Akademii otrzymują indeksy, dzięki którym będą mogli potwierdzić swój udział w kolejnych spotkaniach. Na zakończenie nastąpi uroczyste wręczenie dyplomów ukończenia całego cyklu.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Bohaterowie Niepodległej

BOHATEROWIE
NIEPODLEGŁEJ

Seria publikacji przedstawia postacie, które uczestniczyły w zmaganiach o niepodległość Rzeczypospolitej i jej granice w latach 1914–1921. Jej celem jest upamiętnienie osób i wydarzeń tego czasu oraz promocja postawy poświęcenia dla ojczyzny. W serii znajdą się sylwetki zarówno osób znanych z kart podręczników, jak i tych bohaterów Niepodległej, których nazwiska są dziś zapomniane.

dr hab. Marek Gałęzowski marek.galezowski@ipn.gov.pl

dr Jerzy Kirszak jerzy.kirszak@ipn.gov.pl

Patroni Naszych Ulic

Wielu ulicom i placom, przy których mieszkamy i pracujemy, patronują postacie historyczne. Wybór patronów przestrzeni, w której żyjemy, świadczy nie tylko o naszej wrażliwości historycznej, lecz także wskazuje na wartości, do których chcemy się odwoływać. Warto znać patrona swojej ulicy, wiedzieć, czyje nazwisko wymieniamy, podając przy różnych okazjach swój adres.

W ramach ogólnopolskiej akcji edukacyjnej IPN publikuje krótkie opracowania prezentujące sylwetki niektórych z nich. Naszym celem jest dostarczenie tych publikacji do każdego mieszkania i każdej firmy czy instytucji, które znajdują się przy ulicy noszącej imię tego patrona. Do współpracy przy realizacji projektu zapraszamy lokalne samorządy, instytucje kulturalne i oświatowe, organizacje harcerskie.

Kamień Pamięci

Ten projekt służy szerszemu przypomnieniu o lokalnych bohaterach. „Kamienie” są metaforą trwałości naszej pamięci o tych osobach. Pragniemy utrwalić ich imiona, by przypomnieć, że historię często tworzą zwykli ludzie.

Każda edycja ma innych bohaterów. W dziesiątej, realizowanej w roku szkolnym 2018/2019, będą nimi harcerze.

Uczestnikami projektu mogą być grupy uczniów kierowane przez nauczyciela, drużyny i zastępy harcerskie, koła naukowe, grupy rekonstrukcyjne lub koła kombatanów. Formuła jest otwarta także dla osób indywidualnie zajmujących się historią.

Zadaniem osób i grup biorących udział w projekcie jest odnalezienie postaci zasługującej na upamiętnienie i upowszechnienie wiedzy o niej w wybrany przez siebie sposób.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Festiwal komiksów

Festiwal to niezwykła frajda dla każdego miłośnika komiksowego świata. Jest on zwieńczeniem konkursu na komiksowe przedstawienie historycznego wydarzenia z dziejów Polski w XX w. Festiwal co roku otwiera legenda polskiego komiksu Henryk Chmielewski – twórca Tytusa, Romka i A'Tomka. Podczas festiwalu nie tylko można zapoznać się z pracami konkursowymi, ale także uczestniczyć w warsztatach rysunkowych, prelekcjach dotyczących historii komiksu oraz zagrać w gry planszowe stworzone przez IPN.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Historia w kolorach

„Historia w kolorach” to projekt edukacyjny IPN skierowany do najmłodszych odbiorców. Jego głównym celem jest zainteresowanie dzieci dziejami Polski i Polaków oraz przybliżenie, w atrakcyjnej i przystępnej formie, polskich symboli narodowych - godła, flagi i hymnu. W ramach projektu powstał m.in. krótki film animowany „Polskie Symbole Narodowe”, trójwymiarowa książeczka i kolorowanki. Jako materiały uzupełniające proponujemy także gry internetowe, nawiązujące do postaci i obrazów pojawiających się w filmie, oraz klasyczne puzzle. Na naszej stronie można znaleźć scenariusze zajęć edukacyjnych dla przedszkolaków i uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej.

Wszystkie materiały edukacyjne powstałe w ramach projektu „Historia w kolorach” można bezpłatnie wykorzystywać podczas samodzielnych zajęć z dziećmi.

www.historiawkolorach.pl

Joanna Dutka-Kącka joanna.dutka@ipn.gov.pl
dr Marcin Chorązki marcin.chorazki@ipn.gov.pl

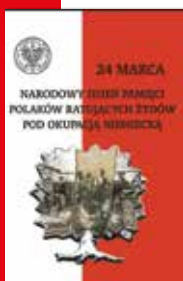
Akcje rocznicowe

Jest w kalendarzu kilka rocznic i dat, o których warto pamiętać i o których IPN stara się przypominać w różny sposób. Oto kilka z nich:

Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych. 1 marca

To święto tych, którzy po 1944 r. nie zgodzili się, by Polską rządziła komunistyczna władza narzucona przez ZSRR. Nie złożyli broni. Tę postawę wielu przypłaciło torturami, okrutnym więzieniem oraz śmiercią bez prawa do własnego grobu. Dzięki wielu inicjatywom IPN „Wyklęci” coraz częściej stają się „Niezlomnymi” – bohaterami dla kolejnego pokolenia Polaków.

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. 24 marca

W rocznicę zamordowania przez Niemców bohaterskiej rodziny Ulmów z Podkarpacia oraz ukrywanych przez nią Żydów obchodzimy Narodowy Dzień Pamięci Polaków Ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. W całym kraju z tej okazji odbywają się zorganizowane przez BEN IPN konferencje, dyskusje, debaty, sympozja i pokazy filmów.

Pokaż, że pamiętasz! 1 sierpnia

W każdą rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego Instytut Pamięci Narodowej wraz z Muzeum Powstania Warszawskiego rusza z akcją „Pokaż, że pamiętasz!”. Znajdź grób kogoś, kto uczestniczył w Powstaniu Warszawskim, zaopiekuj się nim, prześlij nam relację fotograficzną. Dla każdej osoby, która aktywnie weźmie udział w akcji, mamy „pakiet powstańca”. Relacje zbieramy do 2 października.

Zapal światło wolności. 13 grudnia

13 grudnia 1981 r. w Polsce został wprowadzony stan wojenny. Brutalne działania reżimu spotkały się ze sprzeciwem wolnego świata. Zapalenie świec w oknach wielu domów na całym świecie stało się znakiem pamięci o Polakach walczących o godność i wolność. Do tego symbolicznego gestu solidarności wezwali wówczas papież Jan Paweł II i prezydent USA Ronald Reagan, a płomień wolności rozbłysnął na Watykanie i w Białym Domu. Instytut Pamięci Narodowej co roku zachęca do uczczenia pamięci ofiar stanu wojennego w ten sam sposób, czyli przez zapalenie światła wolności w oknach domów wieczorem, 13 grudnia, o godz. 19.30.

dla nauczycieli

„Zmagania o niepodległość i jej granice (lata 1768-1921) oraz odbudowa struktur Państwa Polskiego”

Zapraszamy na dwuletni cykl szkoleń dla nauczycieli przedmiotów humanistycznych realizowany w kilkunastu miastach Polski.

Celem cyklu seminariów jest przedstawienie historii walk o niepodległość Polski od konfederacji barskiej po odzyskanie niepodległości w 1918 r., walk o granice państwa polskiego oraz kształtowania się struktur Rzeczypospolitej.

Każdy z tematów będzie realizowany podczas dwóch spotkań z nauczycielami, składających się z wykładu, warsztatów metodycznych oraz elementu multimedialnego. Po zakończeniu cyklu szkoleniowego uczestnicy otrzymają stosowne certyfikaty.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Dzieje polskiej emigracji niepodległościowej 1939–1989

Czteroletni projekt poświęcony jest polskiej emigracji niepodległościowej XX w. Pierwsza edycja w 2018 r. poświęcona będzie ośrodkom emigracyjnym w Wielkiej Brytanii, czyli polskiemu Londynowi. Kolejne edycje – planowane na lata 2019–2021 – przybliżą losy polskiej emigracji politycznej w Nowym Jorku, Paryżu i Rzymie.

Barbara Pamrów barbara.pamrow@ipn.gov.pl

Renata Bieniek renata.bieniek@ipn.gov.pl

dla uczniów

IV Turniej Debat Historycznych

To największy w Polsce projekt edukacyjny wykorzystujący formę debaty oksfordzkiej. Uczniowie poszerzają i pogłębiają wiedzę historyczną o ważnych problemach związanych z historią Polski XX w.

Dzięki metodzie debaty oksfordzkiej mają możliwość nauczyć się: samodzielnego myślenia, patrzenia na zagadnienia z wielu stron, budowania spójnej i logicznej argumentacji, publicznego występowania, słuchania innych, brania odpowiedzialności za swoje słowa oraz szanowania swoich rozmówców.

Projekt jest realizowany na poziomie regionalnym przez oddziały i delegatury IPN. Zwycięzcy turniejów regionalnych biorą udział w finałowym Turnieju Debat Historycznych.

Projekt jest skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Aby dokonać zgłoszenia na etapie regionalnym, należy skontaktować się z pracownikami Biura Edukacji Narodowej w najbliższym oddziale IPN.

Karolina Kolbuszewska karolina.kolbuszewska@ipn.gov.pl

Turniej Debat Historycznych #mojaniepodległa

Turniej Debat Historycznych
#moja NIEPODLEGŁA.

To projekt edukacyjny wykorzystujący formę debaty oksfordzkiej. Uczniowie i studenci pogłębiają wiedzę historyczną związaną z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości.

W ramach projektu odbędą się trzy turnieje adresowane do różnych grup uczestników:

- listopad 2018 r., Warszawa – 16 zespołów reprezentujących uczelnie wyższe
- grudzień 2018 r., Kraków – 32 zespoły reprezentujące szkoły ponadpodstawowe
- kwiecień/maj 2019 r., Warszawa – 16 zespołów młodzieży polonijnej mieszkającej poza granicami kraju

Karolina Kolbuszewska karolina.kolbuszewska@ipn.gov.pl

Ogólnopolski Turniej Gwiazdzistej Eskadry

Turniej gier planszowych o tematyce lotniczej przeznaczony jest dla uczniów każdego rodzaju szkół.

W turnieju obowiązują dwie kategorie wiekowe - kadetów i juniorów. Gra odbywa się w systemie reprezentacji szkoły złożonej z 3 „pilotów” – graczy. Turniej jest dwuetapowy: regionalny i ogólnopolski. Tegoroczny finał miał miejsce w Muzeum Sił Powietrznych w Dęblinie, gdzie uczestnicy mieli okazję zwiedzić nie tylko Muzeum ale także Wyższą Szkołę Oficerską Sił Powietrznych, a nagrodą główną był lot samolotem sportowo-

-turystycznym nad Kazimierzem i Dęblinem – stolicą polskiego lotnictwa.

Uczestnicy zgłaszają swój udział poprzez kontakt z wyznaczonymi pracownikami Oddziałowych Biur Edukacji Narodowej IPN. Ich adresy znajdują się na stronie głównej IPN.

dr Mateusz Marek mateusz.marek@ipn.gov.pl

BohaterOn

Instytut Pamięci Narodowej dołącza do tej kampanii. Akcja to nie tylko wysyłanie kartek do powstańców warszawskich. Projekt ma edukować Polaków, wzmacniać poczucie tożsamości narodowej, krzewić postawy patriotyczne oraz budować wrażliwość społeczną. Nazwa akcji stanowi połączenie dwóch słów – polskiego „bohater” oraz angielskiego „ON”, czyli „włączyć”.

Ma ona sygnalizować chęć włączenia do świadomości społecznej historii powstańców poprzez nowoczesny patriotyzm.

Każdy może wysłać specjalnie zaprojektowaną, bezpłatną kartkę z życzeniami do wybranego uczestnika walk o stolicę. Mapa punktów dystrybucji oraz możliwość wysłania online dostępne są na stronie bohateron.pl.

Ponadto na przełomie września i października 2018 r. w każdym województwie zostaną przeprowadzone seminaria dla 15-osobowych grup nauczycieli pracujących z uczniami w wieku 14-19 lat. Podczas czterogodzinnego spotkania proponujemy nauczycielom sposób przedstawiania młodzieży Polskiego Państwa Podziemnego i Powstania Warszawskiego oraz opowiemy, jak wykorzystywać historię mówioną i relacje świadków historii. Uczestnicy otrzymają też gry edukacyjne, filmy i przykładowe scenariusze zajęć.

Olga Tumińska olga.tuminska@ipn.gov.pl

Sejm Dzieci i Młodzieży

Organizatorem sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży jest Kancelaria Sejmu, a współorganizatorami Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Pamięci Narodowej.

Sesja SDiM w 2018 r. odbędzie się we wrześniu i nawiąże do okresu w historii, kiedy nasz kraj po 123 latach niewoli pojawił się ponownie na mapie Europy.

W projekcie biorą udział dwuosobowe zespoły, złożone z uczniów w wieku 13–17 lat. W każdym roku trzeba zmierzyć się z innym wyzwaniem. Ostatnio należało zaplanować kampanię wyborczą posła bądź posłanki do Sejmu Ustawodawczego lub Sejmu I kadencji z uwzględnieniem środków przekazu dostępnych w latach 1919–1922. Swoją pracę należy zarejestrować na stronie sdim.sejm.gov.pl, a pracę umieścić na swoim koncie.

Olga Tumińska olga.tuminska@ipn.gov.pl

„Łączka” i inne miejsca poszukiwań

Projekt jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych, 7 i 8 klas szkół podstawowych. Jego cele to wspieranie wychowania patriotycznego i przywiązania do „małych ojczyzn”, kształtowanie empatii wobec ofiar systemów totalitarnych, poszanowanie dla życia ludzkiego oraz rozbudzanie ciekawości badawczej poprzez poznawanie warsztatu pracy historyków, archiwistów, genetyków i archeologów. Na projekt składa się cykl 6 spotkań, z których każde będzie poświęcone miejscu, postaci lub problemom badawczym związanym z poszukiwaniami ofiar reżimów totalitarnych. Finalnym zadaniem będzie nakręcenie krótkiego (do 2 minut) filmu, zachęcającego młodzież do zainteresowania się tematyką prac Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

Renata Bieniek renata.bieniek@ipn.gov.pl

Kamila Sachnowska kamila.sachnowska@ipn.gov.pl

Konkurs „Niezwycięzeni 1918-2018. Ofiary Totalitaryzmów”

„Niezwycięzeni 1918-2018. Ofiary totalitaryzmów” to druga edycja konkursu edukacyjnego upamiętniającego sylwetki osób uhonorowanych Krzyżem bądź Medalem Niepodległości. W ten sposób chcemy zachęcić młodych ludzi do odkrywania i upamiętniania osób, które zasłużyły się niepodległej Polsce. Konkurs jest okazją do poznania historii Polski przez pryzmat indywidualnych biografii.

Szczegóły na stronie internetowej: niezwyciezeni1918-2018.pl

Rafał Pękała rafal.pekala@ipn.gov.pl

Konrad Starczewski konrad.starczewski@ipn.gov.pl

Projekt „O tym nie można zapomnieć... Spotkania z osobami, które przeszły piekło obozów i deportacji podczas II wojny światowej”

Projekt edukacyjny dla uczniów ostatniej klasy szkoły podstawowej, klas gimnazjalnych oraz szkół średnich wraz z nauczycielami języka polskiego, historii i WOS lub wychowawcami. Zadaniem uczestników projektu jest przeprowadzenie wywiadu ze świadkiem historii – osobą, która przeżyła obóz koncentracyjny bądź została zesłana podczas II wojny światowej.

W ramach projektu odbywają się warsztaty przygotowujące młodzież do przeprowadzenia wywiadu. Prócz kwestii technicznych, takich jak obsługa kamery, uczestnicy dowiadują się również, w

jaki sposób rozmawiać z osobą, która ma jeszcze w pamięci obrazy życia codziennego w obozie koncentracyjnym.

Zgłoszenia i relacje z wywiadu należy przestać pod wskazany poniżej adres mailowy koordynatora. Wielki finał projektu w 2019 r.

Anna Klimowicz anna.klimowicz@ipn.gov.pl

Konkurs „W kręgu poezji łagrowej więźniarek KL Ravensbrück”

Konkurs, skierowany do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, jest hołdem dla zamordowanych w niemieckim KL Ravensbrück oraz ocalałych, byłych więźniarek obozu. Zadaniem uczestników będzie przygotowanie recytacji wybranego utworu poetyckiego oraz fragmentu prozy na bazie wspomnień więźniarek KL Ravensbrück. Organizatorami konkursu są Instytut Pamięci Narodowej, Miasto Ruda Śląska, Szkoła Podstawowa nr 24 im. Powstańców Śląskich w Rudzie Śląskiej, Ośrodek Caritas im. Najświętszego Serca Pana Jezusa oraz Grupa „Profilaktyka a Sztuka”. Konkurs jest realizowany w ramach ogólnopolskiego projektu „O tym nie można zapomnieć... Spotkania z osobami, które przeszły piekło obozów i deportacji podczas II wojny światowej”.

Ewelina Małachowska ewelina.malachowska@ipn.gov.pl

Konkurs „Nie jestem żadną bohaterką”. Irena Sendlerowa na tle historii II wojny światowej na ziemiach polskich (1939-1945)

Celem konkursu skierowanego do uczniów szkół ponadgimnazjalnych jest upowszechnienie wiedzy o Irenie Sendlerowej oraz o dziejach Polski. Konkurs podzielony jest na dwa etapy. W pierwszym trzysobowe drużyny przygotowują audycję radiową lub gazetkę szkolną poświęconą tematowi konkursu. Etap drugi – finałowy – zaplanowany jest na 29 listopada 2018 r. w Łodzi. Będzie miał formę turnieju sprawdzającego wiedzę uczestników. Zgłoszenia przyjmujemy do 5 października 2018 r.

Magdalena Zapolska-Downar magdalena.zapolska@ipn.gov.pl

Konkurs „Do broni! Postawy i losy ziemian w trakcie II wojny światowej”

Ziemianie należeli do elit narodowych i państwowotwórczych. Na nich, w dużej mierze, opierała się przed wybuchem II wojny światowej nie tylko polska armia, ale również administracja, dyplomacja i samorząd. Należeli również do współtwórców Polskiego Państwa Podziemnego. Celem projektu jest przypomnienie zaangażowania ziemian w obronę Polski we wrześniu 1939 r., następnie w działalność konspiracyjną i walkę na wszystkich frontach II wojny światowej. Inauguracja projektu jest zaplanowana na pierwszą dekadę października 2018 r.

Jednym z najważniejszych elementów projektu jest konkurs adresowany do młodzieży szkół podstawowych (klasy VI–VIII), młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej z całej Polski. Uczestnicy konkursu mają za zadanie wykonać pracę w jednej z trzech form – pisemnej, fotograficznej lub multimedialnej. Oceniana będzie kreatywność, zgodność faktów historycznych oraz samodzielna praca z materiałami historycznymi (źródła pisane, fotografie i relacje świadków). Zwycięzcy zostaną zaproszeni do Krakowa na sesję naukowo-edukacyjną, połączoną z ogólnopolskim finałem konkursu, co jest zaplanowane na pierwszą połowę czerwca 2019 r.

dr Marcin Chorążki marcin.chorazki@ipn.gov.pl

Konkurs „Sprzączki i guziki z orzełkiem ze rdzy...”

Zadaniem uczestników jest stworzenie strony z albumu, poświęconej konkretnej ofierze zbrodni katyńskiej. Zadanie to wymaga od uczestników zaangażowania w poszukiwanie informacji o wybranym przez siebie bohaterze oraz opracowania koncepcji plastycznej pracy. Osoby biorące udział w dotychczasowych edycjach sięgały do książek, ale też spotykały się z rodzinami ofiar. Dzięki temu udawało im się zdobyć nieznane do tej pory pamiątki, zdjęcia oraz informacje od ich najbliższych.

Konkurs adresowany jest do uczniów różnych rodzajów szkół od siódmej klasy szkoły podstawowej. Nagrodą w konkursie jest zagraniczny wyjazd edukacyjny do miejsc pamięci.

Marcin Gawryszczak marcin.gawryszczak@ipn.gov.pl

Konkurs „Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie”

„Epizody z najnowszej historii Polski w komiksie” to ogólnopolski konkurs polegający na wykonaniu komiksu przedstawiającego epizod z udziałem realnego lub fikcyjnego bohatera, rozgrywający się na tle wydarzeń ważnych dla dziejów Polski XX w.

Nadesłane prace komiksowe oceniane są w trzech kategoriach wiekowych: 11–13 lat, 14–16 lat i 17–19, a najlepsze z nich pokazane zostaną na wystawie w Centrum Edukacyjnym IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia” podczas Festiwalu Komiksów. Zgłoszenia do konkursu należy przestać pod wskazany adres mailowy koordynatora.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

Konkurs „Policjanci w służbie historii”

Celem konkursu jest zainteresowanie uczniów najnowszą historią Polski ze szczególnym uwzględnieniem historii policji w czasach II Rzeczypospolitej i II wojny światowej oraz jej wkładu w odzyskiwanie przez Polskę niepodległości i odbudowę państwa polskiego.

W ramach zadań konkursowych uczniowie odkrywają miejsca pamięci związane z historią policji, sylwetki policjantów, których postawa może być wzorem służby Polsce i Polakom, oraz przekazują zdobytą wiedzę innym.

Konkurs jest adresowany do uczniów policyjnych klas mundurowych w ramach współpracy Instytutu Pamięi Narodowej z Komendą Główną Policji.

W konkursie biorą udział zespoły uczniów złożone z trzech osób i opiekuna.

Nagrodą w konkursie jest wyjazd edukacyjny śladami Policji Państwowej i jej bohaterów. W 2017 r. laureaci odwiedzili Białoruś i Ukrainę. W 2018 r. laureaci wzięli udział w oficjalnych

uroczystościach na Polskim Cmentarzu Wojennym w Miednoje.

Zgłoszenia do konkursu dokonuje się za pomocą platformy internetowej poprzez założenie konta użytkownika zgodnie ze wskazówkami na stronie: policjanciwhistorii.ipn.gov.pl.

Karolina Kolbuszewska karolina.kolbuszewska@ipn.gov.pl

Konkurs „Żołnierze w służbie historii”

**ŻOŁNIERZE
W SŁUŻBIE
HISTORII**

Konkurs prowadzony we współpracy z Departamentem Edukacji Kultury i Dziedzictwa MON skierowany jest do uczniów klas mundurowych. Celem konkursu jest zainteresowanie młodych ludzi historią najnowszą ze szczególnym uwzględnieniem historii oręża polskiego w XX w. oraz jego roli w budowie niepodległego państwa polskiego po I wojnie światowej.

W ramach zadań konkursowych uczniowie odkrywają miejsca pamięci związane z historią Wojska Polskiego, sylwetki bohaterów narodowych oraz przekazują zdobytą wiedzę innym. Każda edycja konkursu ma swój temat przewodni. W tym roku będą to żołnierze którzy walczyli w obronie 1939 r.

W konkursie biorą udział zespoły uczniów złożone z trzech osób i opiekuna. Nagrodą w konkursie jest wyjazd edukacyjny do miejsc pamięci.

Aby przystąpić do konkursu, należy zarejestrować zespół i założyć konto na platformie internetowej: www.zolnierzewhistorii.ipn.gov.pl.

dr Mateusz Marek mateusz.marek@ipn.gov.pl

2 Program polonijny

PROGRAM
POLONIJNY
IPN

W ramach programu współpracujemy z polonijnymi placówkami oświatowymi. Prowadzimy wykłady, warsztaty i lekcje dla nauczycieli i uczniów, organizujemy prezentacje wystaw historycznych, a także zachęcamy środowiska polonijne do udziału w przedsięwzięciach edukacyjnych IPN. Tworzymy sieć „Przystanków Historia”, w których pracownicy IPN pojawiają się systema-

tycznie. W ramach tej pracy dotarliśmy do kilkuset nauczycieli oraz kilku tysięcy dzieci i młodzieży mieszkających za granicą. Wszystkie te działania mają wspierać Polaków poza granicami kraju w zachowaniu tożsamości narodowej i upowszechnianiu wiedzy o historii Polski.

Corocznym podsumowaniem programu polonijnego są „Polonijne spotkania z historią najnowszą” – kurs efektywnych metod jej nauczania.

Do udziału w „Polonijnych spotkaniach...” zapraszamy wyłącznie aktywnych zawodowo nauczycieli oraz animatorów edukacyjnych – osoby uczące historii i języka polskiego w polskich szkołach, klasach, w szkołach parafialnych lub innych polskich placówkach edukacyjnych poza granicami kraju.

Zagraniczne „Przystanki Historia”

Jednym z elementów programu polonijnego są zagraniczne „Przystanki Historia” powstające dzięki nauczycielom oraz instytucjom, które podejmują współpracę z IPN. Podczas spotkań w ramach Przystanków Historia IPN organizowane są przez naszych pracowników prezentacje wystaw, promocje książek oraz zajęcia dla nauczycieli i uczniów szkół polonijnych.

Obecnie funkcjonują przystanki w: Wilnie, Grodnie, Lwowie, na Zaozniu, w Brukseli, Nowym Jorku i Chicago.

Zajęcia historyczne dla Polonii na całym świecie

W ramach programu polonijnego BEN prowadzi szeroką akcję edukacyjną wśród polskich szkół i instytucji na całym świecie. Zajęcia prowadzone przez najlepszych edukatorów, naukowców i archiwistów przybliżają historię Polski w XX w. oraz przedstawiają rolę IPN.

Olga Tumińska olga.tuminska@ipn.gov.pl

3 Program zagraniczny

Poland in the Hart of European History

“Poland in the Heart of European History” to propozycja edukacyjna skierowana do nauczycieli i edukatorów obcokrajowców zainteresowanych historią Polski. Organizujemy dla nich dziesięciodniowe seminarium. Składa się ono z wykładów i warsztatów prowadzonych przez najlepszych polskich naukowców i dydaktyków, a także wizyt studyjnych w polskich instytucjach edukacyjnych i kulturalnych.

Szkolenie jest okazją do głębszego poznania zawłości najnowszej historii Polski i Europy oraz do dyskusji i wymiany doświadczeń edukacyjnych między profesjonalistami z różnych stron świata. W ramach seminarium zaplanowano trzydniowy objazd, w czasie którego uczestnicy będą mogli odwiedzić muzea i ośrodki edukacyjne poza Warszawą. W programie przewidziano także czas na prezentacje uczestników szkolenia, którzy opowiedzą o postaciach, miejscach i wydarzeniach łączących ich kraje z Polską. Gośćmi seminarium byli m.in. uczestnicy z Islandii, Izraela, Holandii, Danii, Hiszpanii, Austrii, Malty, Węgier, Kanady, Szkocji, Grecji, Serbii, Bośni czy Chorwacji.

Językiem szkolenia jest angielski.

Anna Brojer anna.brojer@ipn.gov.pl

Świadek Historii

Od 2015 roku prezes Instytutu Pamięci Narodowej przyznaje nagrodę „Świadek Historii” dla osób i organizacji spoza Polski. Nagroda ma na celu uhonorowanie osób i organizacji szczególnie zasłużonych dla upamiętnienia historii narodu polskiego. Wnioskować można także o uhonorowanie pośmiertne.

Wniosek o przyznanie nagrody powinien zawierać dane kandydata oraz opis jego zasług.

Katarzyna Miśkiewicz katarzyna.miskiewicz@ipn.gov.pl

TRAKTAT RYSKI

4 Wystawy

„Powstała by żyć”

Celem wystawy, przygotowanej przez Instytut Pamięci Narodowej w związku z obchodami 100. rocznicy odzyskania niepodległości Polski, jest ukazanie odbudowy polskiej państwowości po latach zaborów jako sumy wysiłków i dążeń ówczesnego pokolenia Polaków – ludzi różnych stanów i o różnych sympatiach politycznych. Zarówno żołnierzy walczących pod znakiem Orła Białego na wielu frontach I wojny światowej, jak też polityków, działaczy społecznych, nauczycieli czy twórców kultury.

Wystawa opowiada o wysiłku zbrojnym rozpoczętym w sierpniu 1914 r. przez Legiony Polskie u boku Austro-Węgier, o Korpusach Polskich w Rosji oraz Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera sformowanej we Francji, m.in. dzięki szerokiej mobilizacji amerykańskiej Polonii. Przybliża też towarzyszącą walce intensywną działalność polityczną i dyplomatyczną, której rezultatem było np. podpisanie w imieniu Polski przez Romana Dmowskiego i Ignacego Paderewskiego traktatu wersalskiego kończącego I wojnę światową.

Młoda grafika polska dla Niepodległej

Wystawa prezentuje 13 unikatowych prac młodych, polskich artystów. W formie plakatu przedstawili oni swoją wizję wydarzeń historycznych z 1918 r. Oryginalne prace przenoszą w formę znaku plastycznego idee niepodległości, polskości i walki o wolność. Ponadto grafiki zdobiją okolicznościowy kalendarz na rok 2018. Każdy plakat powiązany został ze zdjęciem, cytatem oraz krótką narracją historyczną dotyczącą różnych form polskiej walki o wolność. Przedstawiono m.in. losy suwerennej

polskiej kultury w XIX w., odmienne wizje polityczne twórców niepodległości oraz sukcesy polskich kryptologów odkrywających tajemnicę Enigmy. Połączenie plakatu, zdjęcia, cytatu i tekstu w jednej wystawie stanowi dodatkową inspirację dla pogłębienia wiedzy historycznej i szerokiej dyskusji o patriotyzmie w Polsce.

OJCOWIE NIEPODLEGŁOŚCI

FATHERS OF INDEPENDENCE

Autorka scenariusza:
dr Jolita Krupa, dr Marcin Ligda

Współpraca:
Grzegorz Czapka, Marcin Papo,
Dariusz Mioduski, Marcin Białkowski,
dr Tomasz Stankiewicz, prof. Włodzisław Szlachetko

Projekt scenariusza:
Bogusław Dębski, dr Jolita Krupa, dr Marcin Ligda

Ojcowie Niepodległości

Zaprojektowana jako wystawa plenerowa, której część wstępną zawiera m.in. opis idei wystawy, mapę Polski z lat 1918–1923 prezentującą proces kształtowania się polskich granic i oś czasu ukazującą najważniejsze wydarzenia.

W głównej części wystawy zaprezentowane zostały postacie Józefa Piłsudskiego, Romana Dmowskiego, Ignacego Jana Paderewskiego, Wincentego Witosa, Wojciecha Korfante oraz Ignacego Daszyńskiego. Wśród bohaterów wystawy jest artysta, są dyplomaci, żołnierze i politycy, a także działacze społeczni. Reprezentowali różne poglądy polityczne, różnili się przynależnością społeczną i religią, urodzili się pod różnymi zaborami. Mimo to potrafili zjednoczyć się wokół jednego, nadrzędnego celu: niepodległości. Nie oznaczało to, że we wszystkim byli

zgodni i we wszystkim wzorowo współdziałali. Pozostali wierni własnym poglądom, ale wykorzystując sprzyjające warunki zewnętrzne, poprowadzili Polaków ku wolności.

Ofiary zbrodni. Operacja antypolska NKWD 1937–1938

Operacja antypolska NKWD była jedną ze zbrodniczych akcji przeprowadzonych w ZSRS według kryteriów narodowościowych w okresie Wielkiego Terroru lat trzydziestych. Represjami objęto Polaków mieszkających w Związku Sowieckim. Operacja rozpoczęta została rozkazem nr 00485 z 11 sierpnia 1937 r. Zaplanowana została na trzy miesiące, jednak masowe represje wymierzone w „polskich szpiegów” trwały niemal do końca 1938 r. Wciąż nie znamy ostatecznej liczby ofiar. Szacuje się, że represje objęły co najmniej 139 835 osób, z czego zamordowano nie mniej niż 111 091 osób (najczęściej strzałem w tył głowy), a kolejne 28 744 osoby skazano, m.in. na pobyt w łagrze. Działaniom tym towarzyszyły masowe deportacje rodzin ofiar.

„Żegota”. Rada Pomocy Żydom

Wystawa została przygotowana przez Instytut Pamięci Narodowej w 75. rocznicę powołania Rady Pomocy Żydom. „Żegota”, była unikatową, tajną organizacją afiliowaną przy polskich władzach państwowych. Jej celem było ratowanie żydowskich współobywateli, masowo mordowanych przez okupanta niemieckiego w latach II wojny światowej. Ryzykując własnym życiem, cywilni konspiratorzy ocalili z Zagłady co najmniej kilka tysięcy osób. Ekspozycja IPN nie unika także trudnego tematu szmalcownictwa, czyli wymuszania od ukrywających się Żydów okupu pod groźbą wydania ich Niemcom. W swoich dokumentach „Żegota” nazywała tego rodzaju szantaż „ohydnym procederem”. Wystawa prezentuje np. wyrok podziemnego sądu specjalnego, który w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej skazał szmalcownika na śmierć. Jak mówią twórcy wystawy, w okupowanym kraju działalność „Żegoty” ograniczona była m.in. brakiem pieniędzy, upolitycznieniem konspiracji, antyżydowskim nastawieniem niektórych środowisk, donosami i szantażem, zastraszaniem społeczeństwa przez niemieckiego okupanta. W okupowanej Polsce za pomoc Żydom groziła kara śmierci.

Zagłada polskich elit. Akcja AB-Katyń

Akcja AB i mord w Katyniu były najbardziej jaskrawymi przykładami akcji represyjnych przeprowadzonych na ziemiach polskich pod niemiecką i sowiecką okupacją. W czasie „operacji katyńskiej” zamordowano ok. 22 tys. ludzi. Szacuje się, iż w trakcie akcji AB Niemcy rozstrzelali ok. 6,5 tys. Polaków.

Wystawa podzielona została na kilka bloków tematycznych. W pierwszym naświetlono sowiecko-niemieckie przymierze polityczne i wojskowe z lat 1939–1941. Ukazano wspólną agresję na Polskę, jej rozbiór oraz okupację, w trakcie której współpracujące ze sobą mocarstwa wprowadzały w życie ludobójczą politykę wobec obywateli podbitego kraju. W kolejnych blokach zaprezentowane zostały obie zbrodnicze operacje z 1940 r., najpierw zbrodnia katyńska, a następnie akcja AB. Zrekonstruowane zostały przygotowania do zbrodni, jej przebieg oraz przedstawieni najważniejsi sprawcy. Przybliżone zostały przykładowe sylwetki ofiar, w tym rodzin Czarńków, Wnuków, Dowbor-Muśnickich i Chrzanowskich, które stały się jednocześnie ofiarami obu reżimów. Podsumowaniem wystawy jest próba bilansu ludobójczych operacji, ukazanie ich geograficznego zasięgu oraz nieukarania znakomitej większości odpowiedzialnych za nią funkcjonariuszy III Rzeszy i ZSRS, zwłaszcza sprawców zbrodni katyńskiej.

First to fight. Polacy na frontach II wojny światowej

Ekspozycja przypomina o wysiłku militarnym Polaków na wszystkich frontach drugiej wojny światowej. Państwo polskie przez całą wojnę nieprzerwanie istniało jako podmiot prawa międzynarodowego, członek koalicji antyniemieckiej i prawny reprezentant ludności i terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrazem dążeń do niepodległości była odbudowa sił zbrojnych w okupowanym kraju (w konspiracji w ramach Służby Zwycięstwu Polski-Związku Walki Zbrojnej-Armii Krajowej) oraz regu-

larnych jednostek armii polskiej we Francji, a następnie w Wielkiej Brytanii i w ZSRS.

Wystawa oddaje hołd żołnierzom sił zbrojnych RP walczącym zarówno w kraju, jak i na obczyźnie u boku żołnierzy z Wielkiej Brytanii, USA, Kanady, Australii, Francji, Nowej Zelandii i Południowej Afryki. Pamiętamy zarazem o trudnym losie tych, którym przyszło walczyć poza siłami zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej na froncie wschodnim: w formacjach wojskowych stworzonych przez Związek Sowiecki i w pełni podporządkowanych dowództwu sowieckiemu.

W ofercie Biura Edukacji Narodowej znajduje się kilkadziesiąt wystaw przybliżających najnowszą historię Polski. Więcej informacji można znaleźć na stronie głównej IPN w zakładce „wystawy”. Niektóre dostępne są również do samodzielnego wydrukowania, także w wersji angielskiej.

Aby wypożyczyć wystawy, zarezerwować lub sprawdzić ich dostępność prosimy o kontakt pod poniższym adresem mailowym lub z pracownikiem BEN najbliższego oddziału IPN.

sergiusz.kazimierzczuk@ipn.gov.pl

WIDEOCZAT Z H

5 Multimedia

IPNtv

kanal YouTube
Weź udział w spotkaniu

IPNtv oraz IPNtv Konferencje

IPNtv to projekt multimedialny, którego głównym celem jest popularyzacja historii najnowszej. Przygotowane do tej pory materiały filmowe dostępne na portalu YouTube mogą służyć jako uzupełnienie działań edukacyjnych. Dostępne są również spoty rocznicowe, filmy animowane, panele dyskusyjne, filmy dokumentalne oraz materiały publicystyczne i rozmowy o książkach historycznych. Zespół IPNtv dokumentuje również wiele wydarzeń z działalności Instytutu Pamięci Narodowej, m.in. realizację projektów edukacyjnych oraz konferencje naukowe i popularnonaukowe.

Wideoczat z historią – program publicystyczny

„Wideoczat z historią” jest to comiesięczny, historyczno-publicystyczny program internetowy. Jego emisja odbywa się na żywo za pośrednictwem serwisu YouTube na kanale IPNtv. Każdy odcinek jest poświęcony jednemu zagadnieniu z zakresu historii najnowszej. W pierwszej części programu odbywa się dyskusja zgromadzonych w studio gości, w części drugiej zaś zaproszeni goście odpowiadają na zadawane za pomocą czatu pytania widzów.

Karol Litwin karol.litwin@ipn.gov.pl

Animacja „Niezwyciężeni”

Kilkuminutowa animacja produkcji Instytutu Pamięci Narodowej opowiada o najnowszej historii Polski, przede wszystkim o roli Polaków podczas II wojny światowej. Jest też syntezą walki Polaków o niepodległość swojego kraju. Od dnia premiery film „Niezwyciężeni” dotarł do ponad 30 mln ludzi na całym świecie. Celem filmu jest popularyzacja historii Polski na całym świecie. W ramach projektu działa strona na Facebooku Niezwyciężeni.

Więcej na stronie: www.niezwyciezeni-film.pl oraz <http://theunconquered-movie.com>

przeglądy filmowe:

Przegląd filmowy „Echa Katynia”

W ramach przeglądu filmowego „Echa Katynia” prezentowane są filmy zarówno polskich, jak i zagranicznych autorów dotyczące zbrodni katyńskiej oraz innych wydarzeń powiązanych z nią kontekstem historycznym, kulturowym, politycznym czy socjologicznym. Projekcjom filmów towarzyszą dyskusje panelowe z udziałem reżyserów, historyków, dziennikarzy, socjologów, dyplomatów, świadków ekshumacji, a także członków rodzin zamordowanych. Pokazy filmów odbywają się w wielu miejscach w Polsce oraz na świecie.

Arkadiusz Cisek arkadiusz.cisek@ipn.gov.pl

Pamiętniki do posłuchania (audiobooki)

„Trzy pamiętniki” E.E. Taraszkiewicza „Żelaznego” to doskonały materiał edukacyjny i źródłowy. Te cenne zapiski są świadectwem pierwszych lat okupacji sowieckiej na ziemiach polskich. BEN IPN postanowiło wydać je w formie audiobooka, w ramach cyklu „Pamiętniki do posłuchania”. Audiobooki zostały nagrane przez aktora Marcina Kwaśnego.

Karol Litwin karol.litwin@ipn.gov.pl

Portal edukacyjny pamięć.pl

www.pamiec.pl

TU ZNAJDZIESZ PEŁNĄ OFERTĘ Biura Edukacji Narodowej oraz regulaminy i zasady udziału w naszych projektach i konkursach.

w przygotowaniu nowy portal edukacyjny

www.przystanekhistoria.pl

Strefa edukacyjna na facebooku

Bądź z nami w stałym kontakcie i śledź nasze działania w całej Polsce. Odwiedź nas na Facebooku gdzie ogłaszamy mini konkursy i nowe działania.

<https://www.facebook.com/eduipn/>

Portal „Od niepodległości do niepodległości”

www.polska1918-89.pl

Portal jest uzupełnieniem i wersją online publikacji IPN pod tym samym tytułem. „Od niepodległości do niepodległości” to swego rodzaju podręcznik do historii Polski w XX w. opracowany przez IPN dla uczniów i nauczycieli. Na portalu znaleźć można dodatkowe informacje i odniesienia do źródeł, linki do ciekawych stron i materiałów.

portal Moja Niepodległa

www.mojaniepodlegla.pl

Tu znajdziesz wszystkie działania IPN związane z 100. rocznicą odzyskania niepodległości: informacje o publikacjach, konkursach i wystawach.

portale tematyczne

www.trzeciapielgrzymka.ipn.gov.pl

Specjalny portal internetowy przygotowany przez Archiwum IPN przypomina wyjątkowe wydarzenie, jakim była trzecia pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski.

www.wybory1947.pl

Na portalu zgromadzono archiwalne dokumenty i fotografie, a także materiały edukacyjne dotyczące jednego z mitów założycielskich tzw. Polski Ludowej – sfałszowanych przez komunistów wyborów do Sejmu z 19 stycznia 1947 r.

www.ppp.ipn.gov.pl

Można tu znaleźć materiały poświęcone historii Polskiego Państwa Podziemnego, w tym: rys historyczny, Testament Polskiego Państwa Podziemnego, sylwetki przywódców, relacje świadków, filmy z wypowiedziami historyków na temat Polskiego Państwa Podziemnego oraz zapisy konferencji naukowych.

www.polskiepodziemie.pl

Strona zawiera zbiór fotografii i dokumentów, które w przystępny sposób ukazują historię podziemia niepodległościowego walczącego w latach 1944–1956 z komunistyczną władzą narzuconą przez Związek Sowiecki. Uzupełnieniem tych materiałów są teksty historyków z lubelskiego oddziału IPN, zawierające informacje o działaniu powojennego podziemia, a także o metodach jego zwalczania przez komunistyczny aparat represji.

www.oblawaaugustowska.pl

Obława augustowska to największa powojenna zbrodnia na Polakach dokonana przez Sowietów, którzy wywieźli w nieznane miejsce i zamordowali 592 osoby związane w czasie wojny z Armią Krajową. Na portalu można znaleźć wyniki dotychczasowych badań naukowych nad przebiegiem obławy, listy ofiar, ich zdjęcia, filmy oraz mapy.

www.wilczetropy.ipn.gov.pl

Portal o podziemiu niepodległościowym na Mazowszu i Podlasiu w latach 1944–1956. Na portalu przedstawiono losy konspiratorów, a także propozycje edukacyjne: publikacje, mapy, teksty piosenek i trasy rajdów historycznych.

www.poszukiwania.ipn.gov.pl

Portal dotyczy poszukiwań miejsc pochówku ofiar systemów totalitarnych. Zawiera informacje o pracach archeologicznych, ekshumacjach i identyfikacjach osób odnalezionych oraz innych działaniach Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN.

www.inka.ipn.gov.pl

Znajdziemy tu biografię bohaterskiej sanitariuszki, tekst o 5. Wileńskiej Brygadzie AK, a także zdjęcia i dokumenty dotyczące Danuty Siedzikówny.

www.zagonczyk.ipn.gov.pl

Portal przypomina historię Feliksa Selmanowicza „Zagończyka” – żołnierza Armii Krajowej, a po 1945 r. podziemia niepodległościowego. „Zagończyk” został stracony razem z Danutą Siedzikówną „Inką” 28 sierpnia 1946 r.

www.zbrodniawolynska.pl

Zawiera informacje na temat zbrodni wołyńskiej dokonanej przez szowinistyczne organizacje ukraińskie, kalendarium, relacje świadków, informacje o śledztwach prowadzonych przez prokuratorów IPN-KŚZPNP, zdjęcia oraz publikacje na temat zbrodni.

www.truthaboutcamps.eu

Witryna edukacyjna dostępna w wielu wersjach językowych przedstawia podstawowe informacje o obozach koncentracyjnych i ośrodkach zagłady utworzonych przez III Rzeszę Niemiec-
ką podczas II wojny światowej.

www.martyrologiawspolskich.pl

Strona prezentuje wszelkie formy represji, jakim podlegała wieś w okresie okupacji niemieckiej i sowieckiej, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych ziem polskich, w tym Kresów Wschodnich i ziem wcielonych do III Rzeszy.

www.okulicki.ipn.gov.pl

Portal edukacyjny o jednym z najwybitniejszych oficerów Wojska Polskiego, kawalerze orderu Virtuti Militari, przyznanego za czyny bojowe podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 r., przede wszystkim zaś ostatnim dowódcy Armii Krajowej.

www.czerwiec76.ipn.gov.pl

Zawiera rys historyczny kryzysu społeczno-politycznego, szczegółowe kalendarium wydarzeń, teksty o represjach i pomocy represjonowanym, galerię zdjęć i notacje, bibliografię prac IPN związanych z tematem, a także quiz sprawdzający wiedzę.

www.zyciezazycie.pl

Portal stawia sobie za cel upamiętnienie tych wszystkich obywateli II RP, którzy w czasie II wojny światowej byli represjonowani przez okupanta niemieckiego za pomoc eksterminowanej ludności żydowskiej.

www.grudzien70.ipn.gov.pl

W wirtualnej przestrzeni, podzielonej na działy: historia, ofiary, galerie, czytelnia, kalendarium, dokumenty i multimedia, zawartych zostało wiele materiałów opisujących grudniową rewoltę. Szczególną uwagę zwracają autentyczne zdjęcia filmowe pokazujące determinację robotników i ogrom siły użytej przez komunistów przeciwko patriotycznemu buntowi mieszkańców Trójmiasta i Szczecina.

www.czerwiec56.ipn.gov.pl

Portal zawiera mnóstwo ciekawych materiałów dokumentujących wydarzenia związane z pierwszym buntom robotników w PRL. Najlepiej zacząć od obejrzenia filmu na stronie głównej, który stanowi tzw. historię w pigułce – bogaty materiał zdjęciowy w skrócie prezentuje, co działo się w Poznaniu w czerwcu 1956 r.

www.1wrzesnia39.pl

Tematem portalu jest wrzesień 1939 r. Można tu znaleźć kalendarium wydarzeń, syntetyczną historię, wybór dokumentów, relacje świadków, galerię zdjęć, fragmenty filmów, można także zagrać w grę związaną z tymi wydarzeniami.

www.rok1989.pl

Celem portalu jest przedstawienie roli Polski w wydarzeniach 1989 r. na tle innych państw Europy Środkowo-Wschodniej. Można tu znaleźć kalendaria wydarzeń 1989 r. w Polsce oraz innych krajach byłego bloku sowieckiego, wybór dokumentów, relacje świadków, galerię zdjęć, fragmenty filmów itd. Informacje opracowano w kilku wersjach językowych.

www.kultura-niezalezna.pl

Portal stawia sobie za cel uświadomienie społeczeństwu skali niezależnych działań w sferze kultury, podejmowanych w latach osiemdziesiątych, oraz ukazanie – szczególnie młodemu pokoleniu – roli, jaką kultura niezależna odegrała w kształtowaniu postaw czy dokonywaniu wyborów w komunistycznej rzeczywistości.

www.korbonski.ipn.gov.pl

Witryna poświęcona Stefanowi Korbońskiemu, adwokatowi, działaczowi państwowemu, jednemu z przywódców Polskiego Państwa Podziemnego okresu okupacji i Polskiego Stronnictwa Ludowego w latach 1945–1947.

www.xj.popieluszko.pl

Na portalu oprócz biogramu księdza zamieszczone są relacje, dokumenty, galerie zdjęć a także mapa z miejscami działalności ks. Jerzego. Internauci mogą zapoznać się także z homiliami księdza Jerzego, wygłaszanymi podczas mszy św. za Ojczyznę, odprawianych w warszawskim kościele pw. św. Stanisława Kostki.

Kazania zostały zamieszczone zarówno w formie tekstu, jak i autentycznych nagrań. Do dyspozycji zainteresowanych są także materiały edukacyjne (w tym scenariusze lekcji), przybliżające postać i działalność ks. Jerzego Popiełuszki.

www.sierpien1980.pl

Na portalu historyczno-edukacyjnym można znaleźć nieznane dokumenty Służby Bezpieczeństwa, galerie zdjęć z narodzin i tzw. karnawału „Solidarności”, fragmenty filmów, relacje uczestników tamtych dni, kalendarium wydarzeń – oraz wiele innych ciekawych materiałów.

www.marzec1968.pl

Portal zawiera kompendium wiedzy na temat wydarzeń marca 1968 r. Krótkie teksty historyczne, dużo nieznanych zdjęć, filmy operacyjne Służby Bezpieczeństwa i fragmenty ścieżki dźwiękowej z „Dziadów” Kazimierza Dejmka to niektóre z elementów portalu.

www.13grudnia81.pl

Znajdziemy tu podane w przystępnej formie podstawowe fakty, chronologię wydarzeń, relacje świadków, które związane są z wprowadzonym 13 grudnia 1981 r. stanem wojennym. Jest również możliwość zapoznania się z publikacjami naukowymi i filmami dokumentalnymi.

www.pilecki.ipn.gov.pl

Strona edukacyjna poświęcona „ochotnikowi do Auschwitz” rtm. Witoldowi Pileckiemu. To nie tylko historia jednego z najodważniejszych ludzi ruchu oporu w II wojnie światowej, to także Pilecki nieznanymi – malarz, poeta.

www.katyn.ipn.gov.pl

Zawiera podstawowe informacje na temat zbrodni katyńskiej, kalendarium, listy pisane przez ofiary, informacje o śledztwie prowadzonym przez prokuratorów IPN-KŚzPNP, materiał zdjęciowy oraz czytelnik, w której można znaleźć publikacje na temat zbrodni.

6 Notacje i Archiwum Historii Mówionej

Notacje, czyli relacje świadków historii

Nagrywanie świadectw uczestników lub obserwatorów wydarzeń historycznych to ważny projekt Instytutu Pamięci Narodowej. Swoimi wspomnieniami podzielili się z nami żołnierze II wojny światowej, więźniowie niemieckich obozów koncentracyjnych i sowieckich łagrów, Sybiracy, osoby związane z niepodległościowym podziemiem zbrojnym, Kościołem, opozycją w PRL, angażujące się w tworzenie niezależnego obiegu informacji w PRL. W ten sposób powstaje zbiór relacji służących celom naukowym i dydaktycznym. Zebrane relacje są źródłem, na podstawie którego powstają filmy dokumentalne oraz notacje udostępniane w Internecie. Pracownicy IPN zbierają relacje świadków historii w całej Polsce, nierzadko i na świecie, dokumentując w ten sposób złożone losy Polaków. Prezentujemy przykładowe notacje zrealizowane w 2018 r.

Władysław Fugiel (N-1243) opowiada o swoim dzieciństwie i młodości spędzonej wraz z rodziną we wsi Markowa na Podkarpaciu, o tym czym zajmowali się jego rodzice, o swoim wspomnieniu z września 1939 r. – kopaniu w ogrodzie sąsiada schronu przeciwlotniczego, o Żydach mieszkających w Markowej przed wojną i w pierwszym okresie okupacji, o Józefie Ulmie – jego zajęciach umiejętnościach i licznych zainteresowaniach.

Teresa Pocałujko (N-1262) skierowała list do IPN chcąc na przykładzie swojej najbliższej rodziny dać świadectwo pomocy udzielanej przez Polaków Żydom podczas niemieckiej okupacji. Jej rodzina uważała, że pomoc Żydom w tamtym czasie była naturalnym, ludzkim odruchem.

Jacek Popiel (N-1214) został przyjęty do partyzanckiego oddziału 1. batalionu „Barbara” 16 pp AK. z którym przeszedł cały jego szlak bojowy w Akcji „Burza”. Podczas notacji opowiada o relacjach polsko-ukraińskich w Żółkwi przed wojną i podczas wojny oraz pod Tarnowem, gdzie z rodziną przesiedlił się uciekając przed ukraińskimi mordami w tamtym rejonie. Opowiada o wyjeździe rodziny na Górny Śląsk, o swojej edukacji, pracy zawodowej oraz pasji szybownika.

Siostra Teresa Jasionowicz (N-1272) opowiada o swoim dzieciństwie w II Rzeczypospolitej oraz o przeżyciach po deportacji przez Sowietów 10 lutego 1940 r. do Kazachstanu. Wspomnienia obejmują również opis dramatycznych prób wydostania się z „niehumanitarnej ziemi”.

Anna Danuta Przytuła ps. „Koza” (N-1012) była uczestniczką powstania warszawskiego. Wiele opowiada o swoim ojcu Tadeuszu Kruk-Strzeleckim, legionście, współzałożycielu Służby Zwycięstwu Polski w 1939 r., o swojej ochotniczej służbie w powstaniu warszawskim. Po jego zakończeniu przeszła przez Dulag 121 w Pruszkowie. W rozmowie z nami pojawia się również wątek przechowywania przez jej rodziców w okupowanej Warszawie żydowskiego chłopca.

Wojciech Stawiszyński (N-1286) w PRL działał w opozycji demokratycznej. Na początku w Komitecie Obrony Robotników, a następnie w Solidarności. Opowiada o druku i kolportażu pism opozycyjnych, współpracy z Tygodnikiem Mazowsze, o założonej przez siebie konspiracyjnej grupie Armenia. Był szefem warszawskiego Radia „Solidarność”. Szczegółowo opowiada o funkcjonowaniu radia, sprzęcie technicznym, sposobie emitowania podziemnych audycji.

Leszek Wojciechowski (N-1226) wyprowadził z getta w Izbicy, podczas jego likwidacji w 1943 r., dwie żydowskie dziewczynki. Po wojnie działał w harcerskiej organizacji niepodległościowej. Za swoją działalność został aresztowany w 1946 r. przez poznańskie UB. Miał wtedy 16 lat. Przez kolejnych 6 lat swojego życia ciężko pracował w kamieniołomach, kopalniach oraz w hucie w Bytomiu i Rudzie Śląskiej. Obecnie oddział IPN w Poznaniu prowadzi sprawę o kasację wyroku.

Maria Wieczorek-Staszewska (N-1280) – poznajemy historię jej rodziny i przeżycia z okresu okupacji niemieckiej. Bardzo szczegółowo opisuje pierwsze dni II wojny światowej i życie codzienne w okupowanej Bydgoszczy, a następnie okupowanej Warszawy. Powstanie warszawskie opisuje z perspektywy ludności cywilnej. Jak wielu mieszkańców stolicy przeszła przez obóz w Pruszkowie (Dulag 121). Koniec wojny zastał ją w Częstochowie. Swoje wspomnienia kończy przejmującym opisem powrotu do Bydgoszczy i pierwszych latach życia po wojnie.

Koordynatorzy notacji:

Centrala

Rafał Pękała: rafal.pekala@ipn.gov.pl

Tomasz Sikorski: tomasz.sikorski@ipn.gov.pl

Białystok

Paweł Murawski: pawel.murawski@ipn.gov.pl

Gdańsk

Katarzyna Underwood: katarzyna.underwood@ipn.gov.pl

Katowice

Ewelina Malachowska: ewelina.malachowska@ipn.gov.pl

Kraków

Marcin Chorążki: marcin.chorazki@ipn.gov.pl

Łukasz Płatek: lukasz.platek@ipn.gov.pl

Lublin

Michał Durakiewicz: michal.durakiewicz@ipn.gov.pl

Łódź

Grzegorz Nawrot: grzegorz.nawrot@ipn.gov.pl

Poznań

Piotr Orzechowski: piotr.orzechowski@ipn.gov.pl

Rzeszów

Krzysztof Kapłon: krzysztof.kaplon@ipn.gov.pl

Szczecin

Paweł Miedziński: pawel.miedzinski@ipn.gov.pl

Warszawa

Kacper Kempisty: kacper.kempisty@ipn.gov.pl

Wrocław

Iwona Demczyszak: iwona.demczyszak@ipn.gov.pl

7 Gry planszowe

Historyczne gry planszowe to jedno z ważnych narzędzi edukacyjnych Instytutu Pamięci Narodowej. Gry pozwalają przyswajać wiedzę historyczną przy okazji dobrej zabawy.

Szczególnie polecamy:

szybkie gry strategiczne dla pary graczy nawiązujące do historii walk polskich pilotów myśliwskich

„303. Bitwa o Wielką Brytanię”

Jeden z graczy dowodzi jednostką RAF broniącą Wielkiej Brytanii, a drugi atakuje niemieckim Luftwaffe. Celem lotnictwa III Rzeszy jest zbombardowanie Londynu, a lotnictwa brytyjskiego – powstrzymanie agresora. Każdy z graczy dysponuje sześcioma różnymi samolotami za pomocą których prowadzi operację wojenną na planszy.

Liczba graczy: 2

Wiek: 10+

Czas gry: 15 minut

„111. Alarm dla Warszawy”

Zadaniem lotnictwa polskiego jest strącenie niemieckich bombowców zanim dotrą nad miasto. Z pomocą Polakom przychodzi artyleria przeciwlotnicza i ukryte przed wzrokiem Niemców lotniska polowe. Również chmury mogą wprowadzić wiele emocji podczas powietrznych pojedynków. Gra „111” nieprzypadkowo nawiązuje do innej planszowej gry historycznej – „303”. W rocznicę 1 września 1939 r. polscy piloci, latający w Polsce w barwach 111. Eskadry Myśliwskiej, rozpoczęli walkę w słynnym Dywizjonie 303. To właśnie oni zadecydowali o alianckim zwycięstwie w bitwie o Anglię.

Liczba graczy: 2

Wiek: 10+

Czas gry: 30 minut

„7. W obronie Lwowa”

7. Eskadra Myśliwska musi powstrzymać bolszewicką 1. Armię Konną, która galopuje w kierunku Lwowa. Polscy i amerykańscy lotnicy starają się zatrzymać natarcie Armii Czerwonej na linii Bugu. Po raz pierwszy w historii samoloty walczą z uzbrojoną w karabiny kawalerią. Przed 100 laty garstka pilotów powstrzymała wielotysięczną konnicę. Czy dziś uda Ci się powtórzyć ich sukces?

Liczba graczy: 2

Wiek: 10+

Czas gry: 30 minut

seria „ZnajZnak” i Polak Mały

Polak Mały

Gra edukacyjna „Polak Mały” zapoznaje z polskimi symbolami narodowymi: flagą, herbem i słowami hymnu.

Liczba graczy: 2-8

Wiek: 4+

Czas gry: 15 minut

ZnajZnak

ZnajZnak Felismered (polsko-węgierski)

ZnajZnak Sport

ZnajZnak Monte Cassino

„ZnajZnak” to gra edukacyjna, która za pomocą 133 symboli opowiada historię Polski od 1918 do 1989 r. Na każdej karcie jest pokazanych 12 ze 133 różnych symboli dotyczących najnowszej historii Polski. Jeżeli weźmiemy dowolne dwie karty i uważnie się im przyjrzymy, okaże się, że zawsze mają one jeden wspólny symbol. Gracz ma za zadanie jak najszybciej znaleźć ten wspólny symbol na dwóch leżących na stole kartach i podać jego nazwę. Jeżeli mu się to uda, swoją kartę oddaje przeciwnikowi. Jeżeli nie zna nazwy znaku, odwraca kartę, odczytuje definicję symbolu, a na stół wyklada nową kartę i gra toczy się dalej.

Liczba graczy: 2-16

Wiek: 10+

Czas gry: 15 minut

o czasach PRL-u

„Kolejka”

Ta gra powiada o realiach życia codziennego w latach schyłkowego PRL. Zadanie graczy wydaje się proste. Muszą wystać swoją, złożoną z pięciu pionków, rodzinę do sklepów na planszy i kupić wszystkie towary z wylosowanej listy zakupów. Problem polega jednak na tym, że półki w pięciu osiedlowych sklepach są puste...

Liczba graczy: 2-5

Wiek: 12+

Czas gry: 60 minut

dodatek do kolejki

200% normy! Cztery dodatki w jednym! Ogonek wprowadza do gry nowe kolejkowe emocje. Dzięki rozszerzeniu dla szóstego gracza będziecie mogli zmierzyć się z rzeczywistością lat osiemdziesiątych w jeszcze większym gronie.

Codziennie doniesienia „Trybuny Ludu” spowodują zaskakujące zmiany sytuacji na planszy. Zakupiona w sklepie monopolowym „waluta zastępcza” ożywi wymianę na bazarze i pozwoli zyskać sympatię spekulantów.

Liczba graczy: 2-6

Wiek: 12+

Czas gry: 60 minut

„Reglamentacja”

Jeżeli zdecydujecie się na rozgrywkę, czeka Was trudne zadanie. Cofacie się do czasów PRL, by zimą 1983 r. powalczyć o dodatkowe kartki na mięso, cukier i inne dobra. Waszym zadaniem jest zrobienie zakupów przed zapowiadzaną wizytą gości. Niestety towar w sklepie jest reglamentowany, a kartki z przydziału często nie odpowiadają temu, co musicie kupić.

Liczba graczy: 3-5

Wiek: 10+

Czas gry: 30 minut

II Wojna Światowa i wojskowość

„Pamięć '39”

Oparta jest na zasadach popularnej gry „memory”, wprowadza uczniów w tematykę kampanii wrześniowej 1939 r., operując archiwalnymi zdjęciami. Dołączona do gry broszura zawiera komentarz historyczny do poszczególnych fotografii.

Liczba graczy: 2-5

Wiek: 8+

Czas gry: 10-15 minut

„Awans” – zostań marszałkiem Polski

Gra w atrakcyjny sposób ułatwia poznanie dystynkcji obowiązujących w Wojsku Polskim w 1939 r.

Edycja specjalna z dodatkiem „Marynarka Wojenna” wydana z okazji 70. rocznicy zaginięcia ORP „Orzeł”. Dwustronna plansza i dwie dodatkowe talie ze stopniami obowiązującymi w Marynarce Wojennej oraz lotnictwie w 1939 r. umożliwiają jeszcze bardziej pasjonujące rozgrywki.

Liczba graczy: 2-3

Wiek: 8+

Czas gry: 15 minut

najnowsze gry

„Miś Wojtek”

Odwołujący się do realiów II wojny światowej „Miś Wojtek” ukazuje dzieje Polaków wywiezionych z terenów okupowanych przez Związek Sowiecki i ich długą wędrówkę z Rosji, przez Iran, Palestynę, Egipt i Włochy aż do Szkocji. W grze, podążając szlakiem 2. Korpusu Polskiego, zbieramy pamiątki związane z losami żołnierzy i ich słynnego niedźwiedzia, Wojtkę. Kto zbierze najlepsze pamiątki, zwycięża.

Liczba graczy: 2-5

Wiek: 6+

Czas gry: 30 minut

„Niepodległa”

Akcja gry rozpoczyna się w roku 1914 i trwa do 1920. Plansza przedstawia obszar przyszłej Polski. Gracze podejmują działania właściwe bohaterom czasów walk o niepodległość: szerzą idee niepodległościowe, zabiegają o zgodę narodową, walczą zbrojnie oraz umacniają pozycję Polski na świecie. Jeżeli spełnią określone warunki, Polska odzyska niepodległość w wielkim finale roku 1918. Epilogiem gry są jednak jeszcze wojna polsko-bolszewicka oraz konferencja w Paryżu. Mimo odzyskania suwerenności Polska może przestać istnieć.

Gra kooperacyjna ma dwa warianty. Pełny – do rozegrania w ok. 60–90 min oraz wariant „szkolny”, przeznaczony do edukacji, którego rozegranie powinno zająć nie więcej niż 20–30 min.

Liczba graczy: 2-5

Wiek: 12+

Czas gry: 30 minut

Memory „Twórcy niepodległości”

Setna rocznica odzyskania niepodległości przez Polskę to doskonała okazja, by przypomnieć biografie osób – wojskowych, polityków, ale również ludzi kultury i nauki – którym zawdzięczamy własne państwo oraz którym udało się podnieść kraj ze zniszczeń I wojny światowej i stworzyć warunki rozwoju ekonomicznego i cywilizacyjnego. Edukacyjna gra historyczna „Twórcy niepodległości” pozwala realizować ten cel zarówno podczas zajęć szkolnych, jak i w domowym zaciszu, a jej atutami są proste (oparte na popularnej mechanice „memory”) zasady oraz emocjonująca, dynamiczna rozgrywka.

Zadaniem graczy jest odślanianie zawartości kart po dwie tak, aby odnaleźć parę postać – wydarzenie. Pary można zidentyfikować po jednakowej obwódce i znaku graficznym na karcie. Aby jednak zebrać odkrytą parę, trzeba jeszcze wyjaśnić pozostałym uczestnikom rozgrywki związek postaci z wydarzeniem (np. co łączyło gen. Tadeusza Rozwadowskiego z bitwą warszawską).

Liczba graczy: 3-6.

Wiek: 12+

Czas gry: 45 min

Domino „Drogi do niepodległości 1914-1918”

W nowej grze edukacyjnej Oddziału IPN w łodzi powszechnie znaną zasadę domina wykorzystano, by zainteresować uczniów mapą historyczną i wydarzeniami, które doprowadziły do odrodzenia się Rzeczypospolitej po rozbiorach.

Podczas moderowanych przez nauczyciela zajęć szkolnych uczniowie rywalizują w grupach, najpierw układając z fragmentów – kart gry mapę ziem polskich i krajów zaborczych 1914–1918, a następnie odnajdują na niej miejsca związane z polską walką o odzyskanie niepodległości, posługując się kartami wydarzeń. Rozgrywka trwa 45 min. Dodatkowym atutem tak pomyślanej pomocy edukacyjnej jest łatwość modyfikacji pod względem zakresu tematycznego czy stopnia trudności gry i możliwość prowadzenia z jej wykorzystaniem innych zajęć, związanych np. z walkami zbrojnymi I wojny światowej.

Liczba graczy: 3-6.

Wiek: 12+

Czas gry: 45 min

Puzzle „Walka o granice Rzeczypospolitej 1918-1922”

Narzędzie dydaktyczne, którego głównym elementem jest mapa historyczna II Rzeczypospolitej naniesiona na tradycyjne puzzle o wymiarach 120 x 96 cm (ułożenie 160 elementów zajmuje czteroosobowemu zespołowi ok. 15 min). Mapie towarzyszą 24 karty ze zdjęciami archiwalnymi, opatrzonymi komentarzem historycznym systematyzującym wiedzę o wydarzeniach związanych z kształtowaniem się granic i struktur odradzającego się państwa polskiego.

Puzzle można wykorzystywać na lekcji historii jako ćwiczenie zapoznające uczniów z mapą historyczną lub jako grę edukacyjną z wykorzystaniem mapy i kart informacyjnych.

Liczba graczy: 3-6.

Wiek: 12+

Czas gry: 45 min

Puzzle „IV rozbiór Polski”

Narzędzie dydaktyczne wykorzystujące tę samą zasadę, co „Walka o granice Rzeczypospolitej 1918-1922”. Można je wykorzystać na lekcjach dotyczących sytuacji międzynarodowej w Europie w przededniu II wojny światowej, przebiegu i następstw polskiej wojny obronnej 1939 r. oraz polityki władz sowieckich i niemieckich wobec ludności okupowanej Rzeczypospolitej.

Liczba graczy: 3-6.

Wiek: 12+

Czas gry: 45 min

Karol Madaj karol.madaj@ipn.gov.pl

Łukasz Pogoda lukasz.pogoda@ipn.gov.pl

WARSZTAT EDUKACYJNY

8 Materiały edukacyjne

Teki i materiały edukacyjne

Przygotowane przez Biuro Edukacji Narodowej IPN teki i materiały edukacyjne stanowią pomoc dydaktyczną dla nauczycieli historii i innych przedmiotów humanistycznych na wszystkich poziomach nauczania. Każda teka składa się z kart źródłowych (zdjęcia, dokumenty, plakaty itp.), materiałów dla ucznia oraz materiałów dla nauczyciela.

Teka: „Auschwitz – pamięć dla przyszłości”

Teka: „Czerwiec, 76 – krok ku wolności”

Teka: „Deportacje Górnoślązaków do ZSRS w 1945 roku”

Materiał: „Generał August Emil Fieldorf Nil”

Teka: „Konspiracyjne Wojsko Polskie w latach 1945–1948”

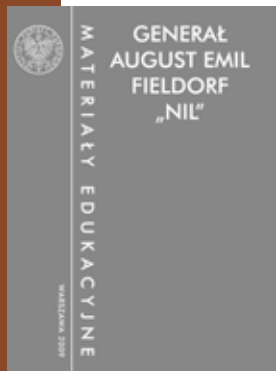
Materiał: „Kto tego nie widział, nigdy w to nie uwierzy... Zbrodnia Wołyńska – historia i pamięć”

Teka: „Obóz Pracy w Świętochłowicach”

Teka: „Polskie podziemie niepodległościowe 1944-1956”

Teka: „Podziemie niepodległościowe w województwie białostockim w latach 1944–1956”

Teka: „Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej”

Teka: „Polskie Państwo Podziemne w latach 1939–1941”

Teka: „Propaganda Polski Ludowej”

Teka: „Prymas Tysiąclecia – Kardynał Stefan Wyszyński”

Teka: „Stan wojenny”

Teka: „Stosunki polsko-ukraińskie w latach 1939–1947”

Materiały: „To nie na darmo. Grudzień 1970 w Gdańsku i Gdyni”

Materiały: „Tragedia w cieniu wyzwolenia. Górny Śląsk w 1945”

Teka: „W służbie Ojczyzny. Sylwetka majora Wacława Kopisto (1911–1993)”

Teka: „Zagłada Żydów polskich w czasie II wojny światowej”

Teka: „Zbrodnia Katyńska”

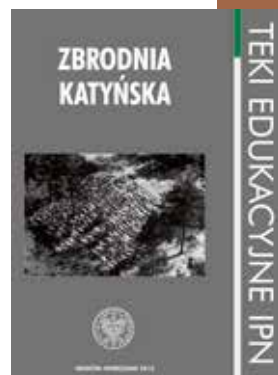
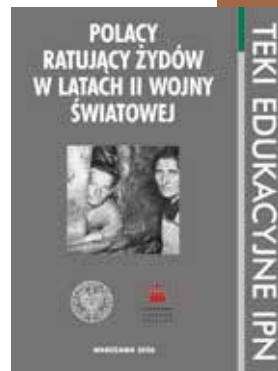
Teka: „Z Solidarnością do wolności”

Teka: „Ocaleni z nieludzkiej ziemi”

Teka: „Operacja polska NKWD 1937-1938”

W przygotowaniu

Teka: „Drogi do niepodległości 1914-1918” (listopad 2018)

Śledztwo Katyńskie – warsztat edukacyjny

„Śledztwo katyńskie” to nowoczesny warsztat edukacyjny powstały przy współpracy z Muzeum Katyńskim, pozwalający nauczycielom i edukatorom włączyć jego uczestników w detektywistyczne dochodzenie mające na celu ustalenie tożsamości ofiar zbrodni katyńskiej. Celem warsztatów jest nie tylko poznawanie samych okoliczności zbrodni, ale upamiętnienie ofiar i zaznajomienie uczniów ze specyfiką pracy historyków. Kluczowym elementem warsztatu są wizerunki przedmiotów wydobytych z dołów śmierci, których oryginały znajdują się w zbiorach Muzeum Katyńskiego. Obiekty te są niemymi świadkami ludobójstwa popełnionego przez Związek Sowiecki na polskich obywatelach.

„Śledztwo katyńskie” rozwija umiejętności analizy historycznej, łączenia faktów, stawiania hipotez i wyciągania wniosków. Może być świetnym uzupełnieniem wiedzy osób dobrze znających tematykę katyńską, ale chcących ją poszerzyć, np. poprzez poznawanie detali wyposażenia wojskowego czy odznaczeń polskiego oficera II Rzeczypospolitej. Równocześnie jednak „Śledztwo katyńskie” może skłonić nieobeznanych z tematyką uczniów, aby bliżej zainteresowali się historią Katynia.

Do pobrania na stronie internetowej IPN.

Karol Madaj karol.madaj@ipn.gov.pl

Bajki o Spitfajerze

Książka zawiera wiersze dla dzieci, napisane przez polskiego pilota Józefa Mierzejewskiego, który w czasie II wojny światowej walczył w 308. Dywizjonie Myśliwskim w Wielkiej Brytanii. Przystępna forma wierszy w ciekawy sposób wprowadza najmłodszych w tematykę polskiego lotnictwa na Zachodzie. Do książeczki dołączony jest model samolotu do złożenia i audiobook, z nagraniem Cezarego Żaka.

9

Centrum
Edukacyjne
IPN
im. Janusza
Kurtyki
„Przystanek
Historia”

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki Przystanek Historia jest miejscem otwartym dla wszystkich zainteresowanych historią najnowszą. Odbývają się tu warsztaty edukacyjne dla uczniów na wszystkich etapach edukacji. Oprócz lekcji proponujemy oprowadzanie po wystawach, spaceróy edukacyjne i gry miejskie. Pro-

wadzimy teóy zajęcia dla dzieci i młodzieóy o specjalnych potrzebach rozwojowych, a dla obcokrajowców i uczniów szkół dwujęzycznych – warsztaty w języku angielskim.

Tematy lekcji można znaleźć na naszej stronie internetowej: **www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl**. Zajęcia są bezpłatne, ale obowiązują wcześniejsze zgłoszenia za pomocą formularza dostępnego na stronie.

Dla nauczycieli przygotowaliśmy seminarium „Sześciu wspaniałóy” czyli polscy Ojcowie Niepodległości oraz drugą odsłonę szkolenia „Zmagania o niepodległość Polski do listopada 1918 r. oraz budowa struktur państwa i wojny o granice Rzeczypospolitej”. Zachęcamy również do udziału w drugiej edycji seminarium „Dzieje Polskiej Emigracji Niepodległościowej 1939–1989”, które w tym roku poświęcone będzie polskiemu Paryżowi. Przygotowaliśmy również seminarium poświęcone polskim Sprawiedliwym, których działalność zostanie pokazana na szerszym tle, związanym z zagładą óyów.

Przystanek Historia to nie tylko lekcje i szkolenia, lecz także bogaty program dla szerokiej publiczności: panele dyskusyjne, promocje książek, pokazy filmów, koncerty, spektakle, wystawy.

10 Kontakty

Kontakty

www.ipn.gov.pl

Sekretariat BEN

Ewa Zarzycka

ewa.zarzycka@ipn.gov.pl

tel. (22) 581-88-70

fax (22) 581-88-72

Dominika Krzykowska-Tworek

tel. (22) 581-89-81

Krajowe „Przystanki Historia”

Przystanek Historia

Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki

Adres: Warszawa, Marszałkowska 21/25

00-628 Warszawa

Godziny otwarcia: pon.-piąt. 8-20, sob. 9-14

Niektóre telefony:

Tomasz Morawski, naczelnik CE IPN, 22 5763013(03)

Barbara Pamrów, z-ca naczelnika CE IPN, 22 5763009

Recepcja 22 5763004

Strona internetowa:

<http://www.przystanekhistoria.ipn.gov.pl>

Facebook: <http://facebook.com/przystanekhistoria>

Twitter: <https://twitter.com/PrzystanekH>

OBEN w Białymstoku

Przystanek Historia IPN w Suwałkach

Przystanek Historia IPN w Białymstoku

Przystanek Historia IPN w Sokółce

Przystanek Historia IPN w Łomży

Przystanek Hajnówka

Przystanek Historia IPN Siemiatycze

Przystanek Historia IPN w Ełku

Przystanek Historia IPN w Olsztynie

Przystanek Historia IPN w Pisz

OBEN w Gdańsku

Przystanek Historia IPN w Elblągu

Przystanek Historia IPN we Włocławku

OBEN w Katowicach

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”
im. Henryka Sławika

OBEN w Krakowie

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”
w Krakowie

Centrum Edukacyjne IPN „Przystanek Historia”
Delegatura IPN w Kielcach

OBEN w Lublinie

Przystanek Historia w Izbie Pamięci Ks. Romana

Kotlarza w Trzalicach-Pelagowie

Przystanek Historia w Puszczy Kozienickiej

Przystanek Historia w Tomaszowie Lubelskim

Przystanek Historia w Zamościu

OBEN w Łodzi

„Przystanek Historia” przy Muzeum Regionalnym
w Radomsku

OBEN w Poznaniu

Przystanek Historia IPN w Poznaniu

Przystanek Historia IPN w Zielonej Górze

Przystanek Historia IPN w Lesznie

OBEN w Rzeszowie

Przystanek Historia IPN w Przemyśle

OBEN w Szczecinie

Przystanek Historia IPN w Koszalinie

Przystanek Historia IPN w Gorzowie Wlkp.

OBEN w Warszawie

Przystanek Historia IPN w Ostrołęce

Przystanek Historia IPN w Ostrowi Mazowieckiej

Przystanek Historia IPN Pruszków Dułag 121

Przystanek Historia IPN Grodzisk Mazowiecki

OBEN we Wrocławiu

Przystanek Historia w przygotowaniu

LEGENDA

Oddziały IPN

Delegatury IPN

Przystanek Historia

OPOLE Miasta wojewódzkie (siedziby Oddziałów i Delegatury IPN)

Radom Pozostałe siedziby Delegatury IPN

Granice województw

Miasta wydzielone (na prawach powiatu)

• Miasta powiatowe

Kolorami wyróżniono obszary poszczególnych Oddziałów IPN

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ
KOMISJA ŚCIGANIA ZBRODNI PRZECIWKO
NARODOWI POSŁKIEMU
BIURO EDUKACJI NARODOWEJ
02-675 Warszawa, ul. Wołoska 7
WARSZAWA 2018
ISBN: 978-83-8098-478-3

